

Ճիկով եւ մի 500 բաւրլու էլ դասեր կունենայ:

Պարզեան արքեպիսկոպոսը հակառակվեց այդ բանին. նա առաջարկեց կամ Եղնիկ եւ կամ Զատեհէն կամ Տէհէն կամ Արքա կամ Թէհէն Մա-

ված է. կրկնութիւնները սկսվել են օդոսառոսի
20-ից, իսկ ներկայացումները կը սկսվեն սեպ-
տեմբերի սկզբներին:

Տ. Վոլգինայի բանակցութիւնները Թիֆլիսի
արտիստական ընկերութեան հետ օրե-
րում վերջացան նրանով, որ ա. Վոլգինա
վերցրեց յիշված ընկերութեան թարթնը՝ ա-
ռաջիկայ ձմերային սեզօնում ուսական դրա-
մատիական ներկայացումներ առալու նպատա-
կով: Տ. Վոլգինա երեքշարթի, օգոստոսի 21-ին,
Թիֆլիսից ուղեւորվեց Գետերբուրգ գերատե-
ական խումբ կազմելու համար: Ներկայացում-
ները արտիստական ընկերութեան թարթնում
կը սկսվեն հաւանականաբար սեպտեմբերի
15-ին:

ԵՐԵՒԱՆԻՑ մեզ գրում են. «Նոր-Բայազէտի ց
կողմերում: Ինչպէս նորից լուրեր են հասնում,

ՆԵՐՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

Կովկասեան ցուցահանդէսի կօմիտէտի նիստում, որ տեղի ունեցաւ օգոստոսի 18-ին, որոշվեց հիւրասենեակ եւ ընդունարան շինել այն դէպքում, եթէ Նորին Կայսերական Բարձրութիւն Մեծ-Իշխան Միլիայել Նիկոլաելիչ ցանկանայ այցելել ցուցահանդէսը Հիւրասենեակի եւ ընդունարանի շինութեան համար որոշվեց նշանակել 600 բուրլի՝ Բացի սրանից՝ որոշվեց 400 բուրլի նշանակել ցուցահանդէսում անայնագործական - արհետաւորական բաժնի կազմակերպութեան համար:

Մեզ հաղորդում են հետեւեալը. «Ղեւանդ
քահանայ Խարագեանի նախաձեռնութեամբ եւ
կօնսիստօրիայի անդամ Գրիգոր քահանայ Տէր-
Բարսեղեանի աջակցութեամբ հանգանակու-
թիւն եղաւ Թիֆլիսի հայ քահանաների մի
որոշ մասի մէջ եւ ժողովվեց 270 րուբլի. Այդ
փողով պէտք է զնվի մի փառաւոր ալրօմ եւ
նուէր արուի Վրօսաստանի թեմի առաջնորդու-
թիւնից արձակված Գէորգ արքեպիսկոպոս
Սուրբէնեանին՝ ի յիշատակ նրա ուժամեայ ծա-
ռայութեան, Ալբոմը, որի մէջ զետեղված կը
լինեն ստորագրող քահանաների լուսանկար-
ները, կը ներկայացնէ նախկին առաջնոր-
դին Մազմու և կեղեցու աւագ քահանան: Նոյն
նպատակով ստորագրութիւն է բացված Թիֆ-
լիսի քահանաների մի ուրիշ մասում: Այս երկ-
րորդ խումբը զնելու է մի փառաւոր փոքրիկ
ասփոր եւ նուիրելու է Սուրբէնեան արքեպիս-
կոպոսին Թիֆլիսից մեկնելու օրը»:

Մեզ հաղորդում են, որ Ախալցխայում երկարատեւ հիւանդութիւնից յետոյ վախճանվեց Պետրոս վարդապետ Այվազեան, որ էջմիածնի սինօդի անդամ էր եւ մի ժամանակ վարում էր Ախալցխայի յաջորդի պաշտօնը։ Հանգուցեալը յաջորդի պաշտօն է վարել նաեւ Ղզլարում եւ այլ քաղաքներում։

Մեզ հաղորդում են, որ այս տարի վրաց լրամատիկական ընկերութիւնը, ցուցահանդէսի պատճառով, առվարականից վազ է սկսում իր գործունեութունը. խումաք առաջն կամաց զութիւն ունի, մեծ փող է գուրս քաշում իր բազմաթիւ հաւատացեալներից» եւ, ի հարկէ, անպատիժ է մնում»:

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՆԱԳՈՅՆ

Ազգայնութեան գաղափարով ծայրայեղաբար առաջարկութեան անցողական շրջան է՝ բարբարոսային—ետական անհատականութիւնից դէպի պատմարդկութիւն եւ ալտրուիզմ (ընկերութիւն),—մի շրջան, որի հիմնաւորութիւնը եւ անհարաժեշտութիւնը հերքել կարող է նա, ով ամենեւին չէ հասկանում օրգանական էվլիլցիայի օրէնքները եւ բոլորովին զուրկ է պատմական համակարգը:

ին, Քութայիսից տեղս եկան վրաց սիրող-նում մինլավառ պատում է ակառակ բաքերութիւններ, որոնք տեղիս սիրողութիւն հետ ներկայացրին «Պատարա կախ» էսը՝ յօդուա մի վրացի աղքատ ուսանողին հիճը ծայրէ ի ծայր լիքն էր հասարակուամբ. ներկայ էր նոյնպէս վրաց բանաստեղծ ակի Մերեթելին, «Պատարա կախի» հեղինը, որ արժանացաւ հասարակութեան հակրանքին. Խաղից յետոյ կարձացվեցին ոտաւորներ. Վերոյիշեալ ուսանողը գիտարաի և նուագեց վրացերէն մի քանի երգեր, նք արժանացան հասարակութեան ծափառթիւններին: Ժողովրդի ցրվելու ժամանք մի քանի անձնաւորութիւններ, բանաստեղծ Մերեթելին իրանց ձեռների վրա առով, սանդուիններից վեր բարձրացրին, եւ այդ հուն հասարակութիւնը «վաշաներով» (կեցերով) օդը թնդացրեց:

ԱՐՏԱԳԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՆԳԼԻԱՅԻՑ

Լօսդոն, օգոստոսի 23-ին
Են միջացին, երբ դուք կարդաք այս տողե-
ֆրանս-թիւրքական միջնադէպքի ելքը ե-
ի վերջնականապէս պազգած կը լինի,—
ց հէնց այժմ արդէն նա ստացել է շատ
ր կերպարանք, որի հետեւանքին անհամ-
սպասում են ամենքը, որոնք փոքր ի շա-
հետաքրքրվում են Արևելեան հարցի նո-
ոյն դրութեամբ:

պաշտպանութեան, զիմաւօքապէս
ասսէի պաշտպանութեան վրա, որը թիւր-
իի վերաբերեալ խնդիրներում առհասարակ
ի վճռական եւ արդար քաղաքականու-
ն է հետեւում, քան իր նախորդ Հանօտոն:
չպէս յայտնի է, ծովափների յետ գնելու
ը վերջնականապէս քննութեան էր առնը-

զօսաւասմբ ասձնական տեսակցութեան
անակ սուլիթանի հետ, երբ որոշվել էր, որ
քաց կառավարութիւնը պարտաւորվում է
ժամանակամիջջոցում յետ գնել այդ վիճե-
ղերը յայտնի պայմաններով։ Սուլիթանը
սացել էր Կօնստանին հետեւեալ օրը այդ
ն հրաման հրատարակել եւ կարեւոր
դադրութիւններն անել։ Բայց, ինչպէս
ուրի, դէպքերում, այս անգամ էլ նա
ով փոխում է իր մտադրութիւնը եւ կա-
մ է էլի ձգձգել հարցը։ Նա ուզարկում է
ինիստրին Կօնստանի մօտ նոր առաջար-

իւններով, բայց վերջինս յետ է դարձ-
պով, եւ ոռ
կերպով ընդունեն նրանց իրանց շրջա-
ծայց սիօնիստների մեծամասնութեան հա-
հակահրէտականութիւնը. լոկ սի շարժա-
էր մտածելու իրանց եւ ուրիշ ազգերի
դղած յարաբերութեան մասին, եւ այդ
մունքները այնպիսի հետեւանքների բե-
ր, որոնք երկար ժամանակ նրանց հոգե-
ու սրտադիմ սեփականութիւնը կը մնան,
նոյն իսկ հակահրէտականութիւնը բոլորո-
քանայ աշխարհիս երեսից:
արկէ, այս սիօնիզմը, որի մասին մենք
և էինք մինչեւ այժմ, դաւանում են
կրթված ու ազատ հրէաները, հրէու-
ծաղիկը իսկ հրէութեան անկիրթ բազ-
իւնը, որ կաշկանդված է ամեն տեսակ
դութիւններով, սիօնիստ է դարձել ա-
դատողութեան, միմիայն զգացմուն-
քնազդով, առուապանքների, լաւագոյն
իլ բուռն փափազի չնորհիւ: Նա չա-
նց սաստիկ է տանջվում չքաւորու-
ճնչումից, ուրիշ ազգերի ատելութիւ-
րէնսդրական սահմանափակումներից եւ
ուական արհամարհանքից: Նա զգում

արին, յայտարարելով, որ ինքը ըստութանի խոստանան իրագործմանը, էպֆում նա կը դադարեցնէ իր յանները թիւրք կառավարութեան այսօրվայ լրագիրները հաղորդում սպառնալիքն արդէն գործադրված ան արդէն խզել է իր յարաբերութանի եւ նրա կառավարութեան նոյն ժամանակ «Matin» լրագիրը որ մի քանի պատերազմական բառաւ են ուղեւորվելու դէպի Դար-

Եւանքներ կարող է ունենալ այդ
ևելորդ է նոյն իսկ ասել, որ բոլո-
տն պահարտկում են ռութանի
աշցքը այս խնդրում, բայց մի եւ
ակ համարենա բոլորն էլ համոզված
թամնը, ասվորաբար, վերջին րօպէ-
տանսիական կառավարութիւնը կօ-
կել ատիպոգական միջոցների, յետ
եւ կը զիջանէ բալոր պահանջնե-
պարում «Standard» շատ իրաւացի
առւմ է, որ ուստաց կայսրի մօ-
ելութիւնը Ֆրանսիային (որ սպաս-
ումբերի սկզբներին) պէտք է հա-
նին, որ այդ խնդրում Ֆրանսիան
հետ համերաշխ իր բարեկամ եւ
ուստաց կառավարութիւնը, —ուրեմն
մեծ սխալ կը լինի յամառել այս
իրաւի, ինչպէս յայտնի է, Ռու-
սի դիմաց իր ներկայացուցիչ Զի-
շկերումս մի քանի անգամ բաց-
ազդարարութիւններ է արել
և բարեկայի քրիստոնեաների դրու-
թարձրացնելով այս անգամ եւս
ը ի պաշտպանութիւն այն ճընշ-
ոնք զոհ են դարձած առնատւտ-
նացիների հալածանքներին, որոնց
չէ կապենում սանձահարել թիւրք
իւնուք «Ծատ հաւանական է, ա-
մարդաց», որ այն աեստկցութիւն-
ակ, որ ունենալու է ոստաց
տակայում գերմանական կայսրի,
թագաւորի եւ ապա ֆրանսիական
թեան զեկավարների հետ, —մօտիկ
դիրն էլ որոշ նիւթ տայ խորհըր-
երի, մասաւանդ որ կայսրին ու-
ստացաց արտաքին գործերի մի-
ւամդորքք:

ախիստ յօդուածը այդ հարցի ա-
«Daily News» լրագիրը եւ ես
անօթացնել «Մշակի» ընթերցող-
առաջնորդողի բովանդակութեան
և կտորները նոյն իսկ ամբողջո-
ւելով։

սիս մի թեթեւ ակնարկ է զցում
եւ յիշեցնում է հայկական կո-
ւսուլթանի բռնած դիրքը այդ
և մատրերում է ինչպէս «Անծ
սցարձակապէս առաջարկեց ոյժ
և «Մեծ պարզապանին» սանձա-
րո, եւ նրա ճայնը իրեւ փող
ու ամբողջ Անգլիայում։ Բայց
ին չը կամեցաւ շարժվել, իսկ
ջորդը, լորդ Ռոգերին, գրարո-
ւալուծութեան ենթարկվեց։ Այս-
պահը անցաւ անպատճ կեր-

ատեւ կը բարտոքվի, քանի որ
ո թոյլ փոքրամամսութիւն ապրել
որամադրված զօրեղ մեծամասնու-
ու ուզում է ազգ լինել, ուզում
անալ, սերտ առնչութիւն ունե-
ա հողի հետ, եւ զառնալ աեփառ-
ող։ Այդ սիօնիստաբար տրա-
մուսթիւնը միանգամայն ազատ
ն միտումներից։ Նա խառնում
ին յիշողութիւններ Մեսախյի
գործում է այդ յոյսերը կրօնա-
իջոցով։ Նա պարզ գիտակցում
սպային վերամիացումը, բայց
կցում այն միջոցները, որոնք
պի այդ նպատակը։ Սակայն այդ
էլ արդէն ըմբռնել է սեփական
աժեշտութիւնը. ահագին տար-
ու նրա ներգործական պատրաս-
մէջ դէպի կազմակերպումը եւ
նները եւ զուտ կրօնական
ի աղօթատէր կրաւորականու-

ի հարկէ, դա չէ նշանակում պատերազմ, առում է անգլիական ազատամիտ լրագիրը, բայց եւ այնպէս, հիմնաւոր եւ զօրեղ միջոցներ գործ կը դնվեն սուլթանին ստիպելու ֆրանսիայի պահանջները կատարելու։ Եւ այժմ հարցը այլ եւս այդ առեւտրուկան ընկերութեան կամ ծովափերի վարձատրութեան հարց չէ, այժմ Ֆրանսիայի պատւի խնդիր է դա, եւ անշուշտ Դելկառաէն այդքան հեռու չէր գնայ այս դէպօւմ, եթէ նա մի եւ նոյն համոզմունքը չունենար։ Թիւրքիան Եւրոպայում մի մշտական սպառնալիք է միջազգային խաղաղութեան եւ բարօրութեան համար։ Դա աւերմունքի մարմնացումն է, որը բանել է մի տեղ, ուր նա չը պէտք է լինէր։ Կար ժամանակ, երբ լորդ Սոլքիւրիի խօսքերով, «Անգլիան իր դրամը զրեց անտջող ծիռ կողմը» *)

11CSU8H1-10bCh0

— Թագաւոր Կայսրի Ֆրանց
Ֆաննակի, կարգի և Բարձրադ
ապահովութեան զերադյան հսկողու
նված է մինիստր-նախագահ Վա
յին, որ մի եւ նոյն քամանակ
ծերի մինիստր է եւ ոստիկանու
որ պետ: Պարիզում կարգապ
հասարակական ապահովութեան
նախուն պրէֆէկտ Լէպինն է, ո
րութիւնն եւ վարչական-ոստիկան
նակութիւնները յայտնի են ոչ մ
սիայում, այլ եւ նրա առաջանակները
— «Nene Wigton Teasdale»:

“ Իսպիլ վերաբերեալ ոճ է - “Put her mon-
the wrong” - այսինքն տարվեց իր խաղը: 8. Գ.

ր րանսիական հանրապետութեան
կուբէ առաջիկայ ձմեռը կուզեւո
բուրգ՝ ներկայ լինելու Ֆելիքս Ֆ
նուիրված կամքջի բացման հանդէ
—Խօսելով սուլթանի վերջին
մէկի մասին, որով հրամայվում է

մահմեղականների աներից քրիստուակչության հիներին, «Stamboul»

սում է. «Կէս դարից աւելի է, որ
Հնիերը տարածում են իրանց լե-
քիայում, դասաւանդելով ինչպէս
կանճերի եւ քրիստոնեաների
Ներում, այնպէս էլ կանանց ուսու-
րում։ Դեռ ոչ մի անգամ նրանք
տուել մեղաղբանքի, թէ նրանք
նուհիներին գայթակղեցնում են հ-
ծերում եւ հեռացնում մահմեղակ-
իսկ երբ Թիւրքիայում պկսեց տար-
մանական լեզուն, բազմաթիւ կա-
Աւատրօ-Ռննդարիչայից կ. Պօլիս,
Սալօնիկ եւ ուրիշ քաղաքներ՝ զ-
իզուի զամատուի պաշտօններ որ-
րոցներում եւ ընտանիքներում։ Եե-
սոր այդ կանայք մեծ մասամբ
հրէուհներ են Վիէննայի հրէական
կութեան տականքներից։ Իրան
կեանքով՝ նրանք զրգուցին խոտա-
մեղականների զայրոյթը դէպի բա-
երկրեայ դաստիարակչուհները եւ
Հիները Ռւշաղբութիւն դարձնելով
ժան վիրաւորանքների եւ հալածան
որոնց սկսեցին ենթարկվել Փրա-
Թիւրքիայում, Փրանսիական կ-
Թիւնը պահանջեց իր ներկայացուց

— «Berl. Neueste Nachrichten» —
Է մի յօդուած անզիթեկան նաւատ
պանքների մասին, որոնք աեղի ուն
օրերումս: Յօդուածագիրն ասում
մարզանքներով բոլորովին հաստատ
լիական նաւատորմի անկման վե
տարածված լուրերը: Երեւաց, որ ա
տարելագործութիւններից եւ ոչ մէկը
ոչ նաւերի, ոչ ռազմաթերքի, ոչ
թեան եւ ոչ թնդանօթների մէջ:

պէս զգալի է զրահակիր շրջանաւ և արարութիւնը։ Հակոսականանաւ եւս գոհացուցիչ չէ։ Մարզանքներ ծական դատարեցումը հաստատում մննը, — առում է յօդուածագիրը։ Նոէի նաւատորմը ոչնչացրվեց՝ չնոր թեան նիւթի վատ յատկութեանը և երը միայն երկրորդական դեր էին մարզանքների ժամանակ, իսկ պացանում է, որ այս տեսակ նաւերը նշանակութիւնը լաւ չէ ըսրունել ծովային մինիստրութիւնը։

„ՄՇԱԿԻ“ ՀԵՌԱԳԻՒՄ
ՈՂԻՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
21 օգոստոսի
ՄՕՍԿՎԱ: Մօսկվա-Կիեվ-Վորօնեց
պարհի զարչութեան մէջ խուզարկու
նութիւնը գտաւ, որ երեք ծառայու
թնում էին իրար հանգսրած օրլիկաց
ծակած կտրօնների երկու կէսերը
լացնում էին զանազան բանկեր ու
նուժ: Ընդամենը նրանք ստացել
րութիւն:—Դոստութակու այլուց
թանգարանում ստացվեց հանգուց
թղթերից մի մեծ հակ:
ՆԻՖՆԻ-ՆՈՎԳՈՐՈԴ: Օգոստոսի
զարի եպիսկոպոսը բացեց միաժոնա
մաժողովը, որին մասնակցուել են Է
ԿՈՊԻՆՀԱԳԻՒՆ: Փամի 1-ին եւ
թագաւորը եւ արքայական ամբողջ
կիւրերի հետ արտակարգ գնացքով
բօրդից մեկնեցին գէպի Գէլիխնգէր՝
լու թագաւոր կայսրին եւ թագուհի
Ալէքսանդրա Ֆէօդորօվնային: Ժ
կայսերական «Ռանդարտ» զրուան
Գէլիխնգէրի նաւահանգիստը եւ Կ
Զոյգը նաւակով ուղեւորվեց գէպի
տոյց: Գէլիխնգէր քաղաքը զարդարվ
շակներուն:

ԳԵԼՍԻՆԳԵՐ: Թագաւոր Կայսրը և
Հի Կայսրուհի Ալեքսանդրա Ֆէօդոր
յաննեցին ցերեկվայ ժամի 2-ին եւ Ե
նպաւամատոցի վրա Նոցա Մեծու
զիմաւորեցին Խրիստիան թագաւոր
կան թագածառանգը եւ յունական ի
որսնք ոռւսաց համազգեսաներով է
Մեծութիւնները ապա պրտագին
արքայական ընտանիքի մնացած ան
թագաւոր Կայսրը, Խրիստիան
եւ պրինցների ուղեկցութեամբ, ան
տուաւոր պահապանների առաջից.
անակ երաժշտական խումբը նուա

սական օրհներգը: Ապա բոլոր Օգոստափառ
անձինք նստան արտակարգ գնացք եւ ուղեւ-
որքեցին դէպի Ֆրէդէնսբորգ: Ժողովրդի մեծ
բազմութիւն ողջունում էր Հեռացաներին ո-
գեւորփած աղաղակներո լ:

ՀօնԴօն. Մուսական ներկայաց ուցիչ Գօլդ-
բէրգ յայտնեց հարաւ-աֆրիկական մասնաժո-
ղովին, թէ կամենում է ուղղել մի քանի
թուանշաններ, որոնք հաղորդված էին մասմու-
լի մէջ ոռուսական պահանջների վերաբերմամբ:
Նա ասում է, թէ ընդամենը յայտնել է 38
պահանջ 10,175 ֆունտ ստէրլինգի:

Բերլին. Զինական կայսերական դեսպա-
նութիւնը ձանապարհ ընկաւ Բէրլին երեկոյեան
11 դեմք:

ԲԵՐԼԻՆ: Այստեղ հրատարակվող «Ostasia -

ՊԵՏԵՐԲՈՒԼԻՌԳ: Օգոստոսի 21-ին տեղի ունեցան Նորին Բարձրութիւն Խշան Եւգենի Մաքսիմիլիանովիչ Թօմանօվակու, Լէյխտէնբէրդեան Դքսի մարմինի յուղարկաւորութիւնը Նորին Բարձրութեան պալատից դէպի Ալէքսանդրօ-Նեւակայա տաճարը եւ թագումը:

Յշլու : Սպասառոք ՀՀ-ին ծվերը բաղդ ու-
նեցաւ արժանանալու Նորին Բարձրութիւն
Թագաժառանգի այցելութեանը : Արաակարդ
գնացքով ժամանելով ժամի 1-ին եւ ընդու-
նելով կայարանում իշխանութեան ներկայա-
ցուցիչներին, Նորին Կայսերական Բարձրու-
թիւնը նահանգապետի հետ գնաց մայր եկե-
ղեցին: Այստեղ նրան դիմաւորեց հոգեւորա-
կան դասը: որին զլուխ էր կանգնած արքե-
պիսկոպոս Դմիտրի: Արքեպիսկոպոսը ողջունի

ՀՕՆԴՈՆ: Երէկ այստեղ հիւրանոցում ձեր-
բակալից Իօհաննէսբուրգի քօնքական նախ-
կին կօմենդանատ դօկտօր Կրառուզէ, որի վերա-
բերմամբ կասկած կայ, թէ նա լրտես է: Դօկ-
տօր Կրառուզէ իր ժամանակին յանձնեց Իօ-
հաննէսբուրգը Ռօբերտոսին եւ երդումն տուեց
հաւատարիմ լինելու Անդղիային. Վերջին չորս
ամսվայ ընթացքում նա ապրում էր Լօնդո-
նում: Նրա զոյքը յարքունիս է գրաւված:
Այսօր առաւտեան նա կը կանչվի Բօուտրիաթ

ՊԱՄԻՉԿԱՆԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ:
ԳԱՐԻ Զ: «Matin» լրագիրը, կ. Պօլաց ստացված մասնաւոր տեղեկութիւնների հիման վրա, հաղորդում է, թէ սուլթանը մի մեծ պետութիւնից քաջալերութիւն եւ հաւասարացումն է ստացել, որ ոյժ չի գործ դրվի Նա բոլորովին հանգիստ է եւ աւելի քիչ, քան երբ եւ իցեւ, արամազիր է զիջողութիւններ անելու: Լրագիրը աւելացնում է, թէ սուլթանը շատ շուտով կը համոզվի, որ սասարկ մոլորված է:

«Rappel» լրագրի ստացած տեղեկութիւններով կ. Պօլսից, օսմանեան իշխանութիւնները յարքունիս զրաւեցին գերմանացի այն ինժեների աշխատանքի նիւթեզէնները, որին պատկանում է հանքեր մշակելու կօնցէսսիան եւ թոյլ չը տուին նրան շարունակել հանքային աշխատանքները։ Գերմանական դեսպանը գիմեց Բ. Դրանը վճռական բողոքով։

